

„MENTÉS MÁSKÉNT” – AVAGY ÚJ UTAKON AZ OLVASÁS?

A Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely és a Zala Megyei Önkormányzat Pedagógiai Intézete 2010. május 12-én tartotta tavaszi továbbképzését könyvtárosok és magyar irodalmat tanító pedagógusok részére. Meghívott előadónk *dr. Fűzfa Balázs*, a szombathelyi Savaria Egyetemi Központ docense volt. Előadásának címe: „*Mentés másként*” – *avagy új utakon az olvasás?*

Már az előadás címválasztása is jelezte, hogy rendhagyó, különleges mondanivaló vár ránk. Mi, a „rég generáció” tagjai még fenntartásokkal fogadjuk az internet térhódítását a fiatalok, a diákok körében. Úgy érezzük, az értékes irodalom, a színvonalas kultúra került veszélybe a „számítógépes generáció” világában. Hogy jogos vagy nem a félelmünk? Ezt a lehetséges veszélyt próbálta enyhíteni az előadás, Fűzfa Balázs eszmefuttatása.

Szerinte nem kell nagyon megijedni és szörnyülködni a számítógépes világ térhódítása miatt; természetes dolog ez a mai, 21. századi emberi társadalomban. Az értékközpontú nevelés kell, hogy maradjon továbbra is az irányadó szempont. Az előadó szerint a régi módszertan, a könyv kultúrája megkérdőjeleződött. Régebben még a világértés eszköze egyedül a könyv, és általa a betűolvasás volt. Az értő olvasás bonyolult, nehéz dolog... Szinkronban kell lennie a szemnek, az agynak, a befogadás egyénenként is változhat.

Az a nagy kérdés, hogy mennyit tudunk átmenteni a magyar kultúrából az egyetemes kultúrába. Fűzfa Balázs hangsúlyozta azt a szempontot, miszerint az internet rohamos térhódítása következtében egyes nyelvek el fognak sorvadni! Hogyan lehet a betűkultúrát megőrizni? Valószínűnek látszik, hogy még tovább mélyül a kulturális szakadék a társadalom egyes rétegei és tagjai között. Ezzel párhuzamosan a digitális írástudatlanság is terjed.

Fűzfa Balázs álláspontja az, hogy a porosz típusú, alá-és fölérendeltség viszonyra alapuló oktatásunkat meg kellene reformálni; egyenrangú partnerként kellene az oktatóknak diákjaikat kezelni. Mondandójában kiemelte, hogy az erdélyi magyarság sokkal rugalmasabban viszonyul a dolgokhoz, mint mi, anyaország. Tagjaik segítő módon vesznek részt egy-egy probléma megoldásában. Vagy: Finnországban például érdekes módon nincsen számítógépes oktatás, tanár-diák ugyanis egyaránt ismeri és használja a netet.

Talán Magyarországon fölösleges dolgokba fektetünk energiát? Bizony, lehetséges... Az előadó kiemelte, hogy nyilvánvaló tényként lehet kezelni a helyesírás romlását. Óriási szakadék rejlik az sms-ek és az akadémiai helyesírás között.

Felhívta figyelmünket egy új kiadványra, amely olvasással kapcsolatos tanulmányokat közöl. *Szávai Ilona* könyvéről van szó, amely „*Az olvasás védelmében*” címet kapta, s a Pont Kiadó gondozásában jelent meg.

Kitekintve a nagyvilágba, megfigyelhető az internet rohamos terjedése. Kutatások szerint egyes országokban több e-book-ot adtak el, mint hagyományos könyvet. Az üzleti világban, a tőke befektetése terén a pénzpiac mozgása figyelhető meg. Jelentősen megugrott a tőkebefektetés aránya az elektronikai piacba.

Fűzfa Balázs ezután *Kányádi Sándor* neves erdélyi költőnk idézetét vetítette ki a vászonra, amely így hangzik: „Az internet jelentősége a kereszténység felvételéhez mérhető”. Ismerve Kányádi költészetét, ugye, milyen furcsa és meglepő, hogy éppen ő mondta ezt a mondatot? Az előadó véleménye is összecseng ezzel a kijelentéssel, hiszen

szerinte is a számítógép segítségével kellene a fiatalokat visszacsalogatni a kultúra, az olvasás felé.

Az előadás következő részében gyakorlati példát láthattunk, hogy milyen meglepő módon lehet bizonyos hagyományos dolgokat a számítógépes technika révén „felülírni”. Az ismert „Magyar népmesék” sorozat egyik jól ismert darabját, „A kőleves”-t láthattuk merőben más megközelítésben. A „remix” címe a következő volt: „*Babi néni strandra megy*”. Hát, mit mondjak? A furcsa, argó kifejezésekkel erősen megtűzdelte nyelvezet a hallgatóság többségének nem igazán váltotta ki a tetszését. Persze nevetni, kacagni lehet ezen a mesefeldolgozáson, de véleményem szerint nem éppen ez a módja annak, hogy a diákokat ismét a mesék birodalmába kalauzolják.

Fűzfa Balázs közben körbeadta az általa írt irodalom tankönyvét, hogy lapozzunk bele bátran, s vegyük szemügyre, hogy új szemlélettel is lehet irodalmat tanítani. Láthattuk, hogy könyvében a kép és szöveg egymással harmonikus viszonyban áll. Sok utalás rejlik az egyes oldalakon, nemcsak szintiszta irodalom, de kitekintést ad más művészeti ágakba is. Nincs hozzá külön szöveggyűjtemény, tankönyvében minden lényeges szöveg benne van.

Az előadás záró részében Arany János *Szondi két apródja* című versével foglalkoztunk kicsit részletesebben. Azon kívül, hogy a ballada a hazaszeret, a hűség diadalát jelképezi, bizonyos érdekes stilisztikai, szerkezeti sajátosságokat is rejt magában. Arany Jánosnak e műve is példa rá, hogy a költészet lényege a megkülönböztetés, a szabadság megértése...

Az előadás lényegét talán egy Ady-verssor átírata fejezi ki legjobban: „Google és Magoogle fia vagyok én”.

Összességében elmondhatjuk, hogy Fűzfa Balázs előadása merőben újat mondott az irodalom, az olvasás jövőjét illetően. Bár némely állítását vitathatjuk, de lehetséges, hogy tényleg csak ez az út járható... Azért talán mégiscsak olvasni fognak hagyományos könyveket is fiataljaink!

Szakmai továbbképzésünk befejező részében *Matusné Gáll Éva*, az Apáczai ÁMK könyvtárosa tartott rövid értékelést a „*Mese útja – Boszorkány hava*” Zala megyei rendezvénysorozatról. Hogy jól, remekül sikerült a „Százarcú boszorka” elnevezéssel futó program minden eseménye, arról országos visszajelzést is kaptunk.¹ Budapesten az értékelő konferencián külön kiemelték Zala és Somogy megye „boszorkányos” rendezvényeit, illetve az alapos, mindenre kiterjedő honlapunkat. Matusné Gáll Éva megköszönte minden egyes résztvevő lelkiismeretes, ötletekben gazdag munkáját. Kedves meglepetésként mindegyik közreműködő könyvtár egy emléklapot kapott, mely emlékeztet bennünket a közösen végzett munkára, s a boszorkányos rendezvénysorozatra. Remélhetően mindenki saját hasznára, az olvasás megszerettetésére kapott jobbnál jobb ötleteket a „Mese útja” programsorozat végén!

Fejesné Szabó Piroska

¹ Lásd külön erről szóló írásainkat (27-46. p.)